

Anne Christensen fra Vester Hæsinge

En dag kom Poul Rindebæk ind på arkivet med en stor kasse. Han er født på den gamle slægtsgård Rindebækgård, og han havde mange spændende papirer mede fra hans fars og bedstefars tid. Vi er i øjeblikket ved at registrere denne aflevering og her fandt vi blandt andet et gulnet avisudklip fra 1962. Det var en artikel om Anne Christensen i anledning af hendes 90 års fødselsdag. Hun boede på det tidspunkt i Kværndrup hos sin datter og svigersøn. Af artiklen i Fyns Tidende fremgår det, at hun havde boet i Vester Hæsinge i 48 år.

Vi blev lidt nysgerrige, hvem var denne usædvanlige kvinde? Hvor havde hun boet, hvem havde hun været gift med?

Ved hjælp af artiklen, folketællinger og kirkebøger fik vi følgende livsløb stykket sammen.

Anne blev født den 2. april 1872 i Langsted ved Verninge. Hun fortæller at hun og hendes søskende fik en meget streng opdragelse. Bag bryggersdøren hang en kæp med små læderremme, og den blev flittig brugt på den bare ende, hvis børnene havde været uartige. Da Anne var 11 år døde hendes mor, og det første Anne gjorde var at brænde kæppen. Anne måtte overtage husarbejdet og når hun om vinteren

kom hjem fra skole, var der så koldt, at hun måtte tøj ruderne op med en varm karklud. Når de gik til skole havde Anne og hendes bror to liter hjemmebrygget øl med i en trædunk. Der var ingen der drak vand den gang, fortæller hun.

Efter skoletid gik Anne og hendes søskende ud og hjalp på gårdene i omegnen og da Anne blev konfirmeret kom hun ud at tjene. Hun hjalp til inde såvel som ude hvor hun tjente. Markarbejde og malkning hver dag, foruden at der var en stor husholdning hvor de bagte brød af en tønne rug hver anden uge. Anne fortæller, at hun altid godt har kunnet lide at arbejde, og det blev hun ved med til hun var langt op i 70-erne. Da stablede hun tørv hver dag fra maj til september og gik de otte kilometer frem og tilbage. Hun var 78 år, da hun stadig gik ud og samlede kartofler på gårdene.

Anne blev gift i Verninge Kirke den 8. maj 1896 med Poul Christensen fra Vester Hæsinge. Han var søn af vejmand Christen Christensen der boede på Vestergade i et hus på matr. 73. Den lille byggegrund havde han omkring 1889 købt af lodsejerne i byen, det var nemlig byens fælles grudgrav der lå her. Siden købte han resten af grusgraven, (matr. 85) så han havde næsten en tønne land jord. Huset har i dag adressen Vestergade 21.

2. april 1962

Jeg har altid slidt og slæbt og befundet mig godt ved det

Man bliver højlig forbavset, naar man træder inden for hos Svend Børre, Kværndrup, og bliver modtaget af en sirlig og usædvanlig frisk, gammel dame, navnlig naar man paa forhaand ved, at den gamle dame fylder 90 aar i dag. Hun bevæger sig ubesværret og klarer sig uden briller. Det er helt usædvanligt at møde en 90-aarig i besiddelse af en saadan vitalitet, som Anne Christensen er i besiddelse af. Hun er et elskeligt menneske med et glimrende humør.

Naar Fyns Tidendes medarbejder har aflagt enkefru Anne Christensen et besøg, skyldes det den forestaaende 90-aarsdag i morgen. Hun fortæller beredvilligt og fornøjeligt om sine mange oplevelser og har en fantastisk hukommelse.

☆ **Vi skulle lystre**
— Jeg fik en me-

— Ja, det var sommetider haardt. Foruden at være med i huset maatte jeg malke 15—16 køer tre gange om dagen. Om foraaet skulle vi samle stien i marken, og alle de steder, hvor jeg har tjent, havde vi et tørve-maal og maatte om sommeren være med at trille tørvene ud fra tørve-graven. Mens jeg tjente i Bellinge, maatte jeg gaa til Søby Søgaard og være med ved tørveskeret.

— Men der var vel ogsaa nogen frihed?

— Det var meget lidt. En gang imellem havde vi fri en lørdag aften og noget af søndagen, saa vi kunne ordne vort eget tøj. Ellers begyndte vi tidligt om morgenen og blev ved til sen aften. I høsten arbejdede vi fra solopgang til solnedgang, men saa skete det ogsaa tit, at vi unge besøgte hinanden paa gaardene og tog os en svingom bagefter. Jeg førte op i almanakken, hvor vi skulle til dans. Ved fastelavn bryggede vi

dene kom gerne med og sad og spillede kort, mens vi unge dansede, men konerne blev hjemme.

Vi pillede humle til Mikkeldag, og med denne dag begyndte aftensædet. Det vil sige, at vi skulle arbejde til klokken 10. Karlene fodrede af ved 9-tiden og gik i seng, men vi piger skulle karte og spinde til klokken 10.

— Var der noget arbejde, De var særlig ked af?

— Egentlig ikke, men i november maaned skulle vi slagte lam, og paa en gaard ville husmoderen have mig til at stikke lammene, hvad jeg dog bestemt nægtede. Jeg kunne ikke faa mig selv til det, for lammene laa jo og kikkede bønligt lige ind i mine øjne. Derimod generede det mig ikke at skære hovedet af en kalv og flaa den. Naar vi havde slagtet lam, støbte vi lys af tæll.

☆ **Arbejdede i tørve-**

Efter giftermålet boede Anne og Poul tre år i Langsted, derefter flyttede de til Østrup på Nordfyn, hvor deres eneste barn, datteren Emmy Eleonora Johanne Kirstine blev født i 1901. Året efter flyttede den lille familie ind hos Pouls forældre i V. Hæsinge. Poul var arbejdsmand og Anne tog også det arbejde, der bød sig. På et tidspunkt vaskede hun for 24 familier fortæller hun i interviewet.

Omkring 1909 købte Poul den lille ejendom, Vestergade 38 med fire tønder land jord. Poul måtte stadig gå på arbejde, og det samme gjorde Anne, samtidig med at hun passede den lille bedrift. I tidens løb havde de også mange plejebørn som voksede op hos dem.

Datteren Emmy blev gift i 1925 med Jens Ejner Børre, som var eneste søn af Laurine og Peder Christian Børre på Vestergade 52. Enebarn var han dog langt fra, idet han havde 10 yngre søstre. I avisartiklen står der, at han hedder Svend Børre, men det kan ikke passe.

Anne blev enke i 1933 og nu var hun ene om at tjene til livets ophold, men som hun sagde, hun havde altid godt kunne lide at bestille noget, og hun hjalp da også stadig sin datter med de daglige gøremål i huset, som hun havde gjort, siden hun flyttede hen til hende i Kværndrup omkring 1950.

Guldbryllup på Vestergade 21 hos Anne Johanne og Christen Christensen.

Familien er samlet foran huset.

Nr. 4 fra venstre i bagerste række skulle være barnebarnet Emmy og derefter hendes mor Anne. Som nr. 7 står sønnen Poul Christensen og guldbrudeparret ses forrest i midten af billedet.